

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96

E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

**Народному депутату України
Дерев'янку Ю. Б.**

Про надання інформації

Шановний Юрію Богдановичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В. Б. від 23.03.2019 № 9761/1/1-19 стосовно розгляду листа Голови Верховної Ради України Парубія А. В. від 15.03.2019 № 11/10-702 щодо Вашого запиту, оголошеного на засіданні Верховної Ради України 15 березня 2019 року, Міністерство освіти і науки України в межах повноважень надає інформацію про чисельність випускників закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти та працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Міністерством освіти і науки України (далі МОН) щорічно подається до Державного комітету статистики України (далі Держкомстат) державна статистична звітність про підсумки роботи закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що знаходяться у сфері управління МОН. Відповідно до даних Держкомстату:

станом на 01.09.2014 випуск учнів, слухачів, що здобули професійну (професійно-технічну) освіту за кошти державного бюджету (далі – випуск) склав 178,2 тис. осіб; з них працевлаштовано за отриманою професією 155,3 тис. осіб (87,2 %) та звернулося до Державної служби зайнятості України (далі – ДСЗ) – 132 особи;

станом на 01.09.2015: випуск склав 162,07 тис. осіб, з них працевлаштовано за отриманою професією 146,9 тис. осіб (88,8 %) та звернулося до ДСЗ – 134 особи.

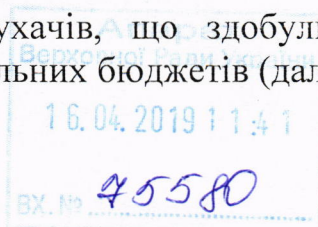
Відповідно до статті 27 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» з 1 січня 2016 року фінансування видатків на підготовку робітничих кадрів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти передано з державного бюджету на місцеві бюджети.

Тому, *станом на 01.09.2016:* випуск учнів, слухачів, що здобули професійну (професійно-технічну) освіту за кошти регіональних бюджетів (далі

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/13-224 від 09.04.2019

5172070225

– випуск учнів, слухачів) склав 153,2 тис. осіб, з них працевлаштовано за отриманою професією 137,6 тис. осіб (89,8 %) та звернулося до ДСЗ – 125 осіб;

станом на 01.09.2017: випуск учнів, слухачів склав 140,4 тис. осіб, з них працевлаштовано за отриманою професією 114,7 тис. осіб (81,7 %) та звернулося до ДСЗ – 227 осіб;

станом на 01.09.2018: випуск учнів, слухачів склав 132,7 тис. осіб, з них працевлаштовано за отриманою професією 109,8 тис. осіб (82,7 %) та звернулося до ДСЗ – 167 осіб.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 818 (із змінами) «Про затвердження переліку професій загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету» визначено професії, підготовка робітничих кадрів за якими потребує державної підтримки та фінансування з державного бюджету на відповідний рік.

Оскільки, прийом до закладів професійної (професійно-технічної) освіти на підготовку кваліфікованих робітників за професіями загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету, здійснювався починаючи з 1 вересня 2017 року та те, що відповідно до затверджених навчальних планів термін навчання становить 3 роки, то перший випуск робітничих кадрів за професіями загальнодержавного значення відбудеться у червні 2020 року.

Щодо закладів фахової передвищої та вищої освіти (далі ЗВО), то згідно із законами України «Про освіту» і «Про вищу освіту», основним завданням, що стоїть перед закладами вищої освіти є здійснення **освітньої діяльності**, яка забезпечує підготовку фахівців відповідних освітніх ступенів (освітньо-кваліфікаційних рівнів). Ці закони не містять умов про обов'язковість трирічного відпрацювання та відшкодування до державного бюджету вартості навчання.

На реалізацію норм Закону прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 216 від 15 квітня 2015 р. «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 р. № 992», якою **відмінено норму щодо обов'язковості відпрацювання випускниками ЗВО і відшкодування у встановленому порядку до державного бюджету вартості навчання.**

Саме тому до повноважень МОН не належить збирання інформації щодо працевлаштування випускників ЗВО, водночас, керівниками ЗВО вся статистична звітність подається до Держкомстату. Міністерство не отримує і інформацію щодо чисельності випускників, які зверталися до Державної служби зайнятості України.

Водночас, за даними Єдиної державної електронної бази з питань освіти:

станом на 01.01.2015 випуск студентів ЗВО, що здобули фахову передвищу та вищу освіту становив всього 710902 тис. осіб, з них навчалися за кошти державного бюджету 277031 тис. осіб та за кошти місцевого бюджету – 24467 тис. осіб;

станом на 01.01.2016: випуск склав 588871 тис. осіб, з них навчалися за кошти державного бюджету 237156 тис. осіб та за кошти місцевого бюджету – 22815 тис. осіб;

станом на 01.01.2017: випуск склав 540250 тис. осіб, з них навчалися за кошти державного бюджету 218213 тис. осіб та за кошти місцевого бюджету – 22450 тис. осіб;

станом на 01.01.2018: випуск склав 533442 тис. осіб, з них навчалися за кошти державного бюджету 223648 тис. осіб та за кошти місцевого бюджету – 20857 тис. осіб;

станом на 01.01.2019: випуск склав 440802 тис. осіб, з них навчалися за кошти державного бюджету 198128 тис. осіб та за кошти місцевого бюджету – 19562 тис. осіб.

Слід наголосити, що фахова передвища і вища освіта, в першу чергу, виконують соціальну освітянську функцію, однак МОН цілком усвідомлює вагомість вирішення питань щодо сприяння працевлаштуванню випускників ЗВО. З цією метою розроблені механізми сприяння працевлаштуванню, що реалізуються комплексно та у певній системі:

1. Забезпечення збалансованості підготовки фахівців з вищою освітою, уникнення їх перевиробництва за окремими напрямками і спеціальностями, відповідності регіональних ринків освітніх послуг ринкам праці та раціонального використання бюджетних коштів за рахунок проведення роботи з оптимізації мережі вищих навчальних закладів.

Основні шляхи оптимізації мережі ЗВО:

- утворення укрупнених регіональних ЗВО державної форми власності;
- поетапна передача ЗВО до сфери управління МОН.

В умовах фінансової кризи централізація управління вищою освітою забезпечить економічну ефективність функціонування системи вищої освіти, зміцнення вертикалі управління, ліквідацію міжвідомчих бар'єрів, зменшення витрат на управлінські функції.

2. Посилення ролі місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо визначення напрямів та обсягів підготовки фахівців з вищою освітою.

МОН та іншими центральними органами виконавчої влади, у сфері управління яких є ЗВО, при формуванні проектних показників державного замовлення враховуються регіональні потреби у фахівцях з вищою освітою. У зв'язку з цим, керівники ЗВО щорічно погоджують контрольні показники обсягів прийому на навчання та випуску фахівців з управліннями освіти і науки обласних та Київської міської державної адміністрації та регіональними центрами зайнятості населення. Таке погодження проектних показників державного замовлення сприяє врахуванню реальних потреб ринку праці у регіонах та можливостей ринку освітніх послуг.

3. Ефективність функціонування у ЗВО структурних підрозділів (агенцій, центрів, відділів, секторів, бюро) щодо сприяння працевлаштуванню студентів і випускників. (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р.

№ 1726 «Про підвищення рівня працевлаштування випускників вищих навчальних закладів»).

Відповідно до цього розпорядження у ЗВО всіх регіонів України створено структурні підрозділи щодо сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, основними завданнями яких є здійснення моніторингу потреб регіонального ринку праці, надання допомоги випускникам ЗВО у виборі місця роботи, що відповідає їх фаховій підготовці. Ці підрозділи тісно співпрацюють з підприємствами, установами та організаціями різних форм власності, що можуть бути потенційними роботодавцями для випускників. Ними накопичено значний банк даних потенційних роботодавців, підписано договори.

4. Реалізація соціального партнерства, налагодження галузевих зв'язків з роботодавцями щодо їх участі в управлінні освітнім процесом, запровадження системи зворотнього зв'язку.

Розширюються партнерські зв'язки ЗВО з роботодавцями, відбувається їх активне залучення до формування змісту освіти, розробки освітніх стандартів, проведення практики. Щороку підписуються угоди з підприємствами, організаціями та установами щодо проведення навчальних та виробничих практик та використання потужності підприємств для формування професійно-практичних навичок у студентів. Щороку збільшується кількість баз для проходження практик студентами, зокрема, на місцях можливого працевлаштування (під час якої роботодавці мають змогу оцінити рівень фахової підготовки як потенційних майбутніх працівників та вплинути на становлення студента як майбутнього професіонала).

Практикується стажування студентів на підприємствах, в установах та організаціях, оскільки здобуття навичок практичної роботи в умовах конкретного підприємства значно підвищує їх конкурентоспроможність на ринку праці та сприяє вирішенню проблеми працевлаштування для багатьох випускників. З роботодавцями, які забезпечують проведення практик, узгоджується тематика бакалаврських, дипломних та магістерських робіт. Крім того, врахування наявності прямих договорів між роботодавцями та ЗВО є одним із критеріїв розподілу Державного замовлення.

5. Налагодження співпраці закладів фахової передвищої та вищої освіти з регіональними молодіжними центрами зайнятості, громадськими організаціями.

Структурні підрозділи ЗВО активно налагоджують ділові контакти з регіональними молодіжними центрами, громадськими організаціями-фондами («Молодіжні ініціативи», «Молодіжні перспективи», «Українською асоціацією студентського самоврядування» тощо).

6. Використання соціальних виплат відповідним категоріям випускників ЗВО з метою стимулювання їх працевлаштування.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.2006 р. № 1361 «Про надання одноразової адресної грошової допомоги деяким категоріям випускників вищих навчальних закладів» випускникам ЗВО, які здобули освіту за напрямом і спеціальностями педагогічного профілю та уклали угоду на строк не менше як три роки про роботу в закладах загальної середньої

освіти та закладах професійної (професійно-технічної) освіти, виплачується одноразова адресна грошова допомога у п'ятикратному розмірі мінімальної заробітної плати.

З метою упорядкування цих виплат наказом МОН від 28.03.16 № 343, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України від 20 квітня 2016 р. № 605/28735, затверджено Порядок надання одноразової адресної грошової допомоги деяким категоріям випускників вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямами і спеціальностями педагогічного профілю (зі змінами).

З повагою
**Тимчасово виконуюча
обов'язки Міністра**

Світлана ДАНИЛЕНКО